

Uitgave  
in de Nederlandse taal

## Wetgeving

---

### Inhoud

#### I *Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing*

- ★ Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid ..... 1
  - ★ Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad van 7 juli 1997 over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten ..... 6
- 

#### II *Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing*

##### Raad

97/479/EG:

- ★ Aanbeveling van de Raad van 7 juli 1997 inzake globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Gemeenschap ..... 12

## I

(Besluiten waarvan de publicatie voorwaarde is voor de toepassing)

VERORDENING (EG) Nr. 1466/97 VAN DE RAAD

van 7 juli 1997

over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 103, lid 5,

Gezien het voorstel van de Commissie <sup>(1)</sup>,

Volgens de procedure van artikel 189 C van het Verdrag <sup>(2)</sup>,

- (1) Overwegende dat het stabiliteits- en groeipact uitgaat van gezonde overheidsfinanciën als middel ter versterking van de voorwaarden voor prijsstabiliteit en voor een sterke duurzame groei die bevorderlijk is voor het scheppen van werkgelegenheid;
- (2) Overwegende dat het stabiliteits- en groeipact bestaat uit deze verordening, die strekt tot versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid, uit Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad <sup>(3)</sup>, over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten, en uit de resolutie van de Europese Raad van 17 juni 1997 inzake het stabiliteits- en groeipact <sup>(4)</sup>, waarin, overeenkomstig artikel D van het Verdrag betreffende de Europese Unie, krachtige politieke richtsnoeren worden gegeven om het stabiliteits- en groeipact strikt en tijdig ten uitvoer te leggen en inzonderheid om de middellangetermijndoelstelling in acht te nemen van begrotingssituaties die vrijwel in evenwicht zijn dan wel een overschot vertonen, waartoe alle lidstaten

zich hebben verbonden, en om, steeds wanneer informatie beschikbaar is betreffende daadwerkelijke of verwachte aanzienlijke afwijkingen van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn, de corrigerende budgettaire maatregelen te treffen die de lidstaten nodig achten om de doelstellingen van hun stabiliteits- en convergentieprogramma's te bereiken;

- (3) Overwegende dat op de lidstaten volgens artikel 104 C in de derde fase van de Economische en Monetaire Unie (EMU) een duidelijke, uit het Verdrag voortvloeiende verplichting rust om buitensporige overheidstekorten te vermijden; dat artikel 104 C, lid 1, krachtens punt 5 van het bij het Verdrag gevoegde Protocol (nr. 11) betreffende enkele bepalingen met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland niet van toepassing is op het Verenigd Koninkrijk tenzij dit land overgaat naar de derde fase; dat de verplichting uit hoofde van artikel 109 E, lid 4, om te streven naar het vermijden van buitensporige overheidstekorten, van toepassing blijft op het Verenigd Koninkrijk;
- (4) Overwegende dat inachtneming van de doelstelling om op middellange termijn te komen tot begrotingssituaties die vrijwel in evenwicht zijn dan wel een overschot vertonen, de lidstaten in staat zal stellen normale conjunctuurschommelingen op te vangen en het overheidstekort toch binnen de referentiewaarde van 3 % van het bruto binnenlands product (BBP) te houden;
- (5) Overwegende dat de procedure voor multilateraal toezicht van artikel 103, leden 3 en 4, dient te worden aangevuld met een regeling voor het vroegtijdig signaleren van afwijkingen, op grond waarvan de Raad een lidstaat er in een vroeg stadium op wijst dat de noodzakelijke corrigerende maatregelen moeten worden getroffen om te voorkomen dat een overheidstekort buitensporig wordt;

<sup>(1)</sup> PB nr. C 368 van 6. 12. 1996, blz. 9.

<sup>(2)</sup> Advies van het Europees Parlement van 28 november 1996 (PB nr. C 380 van 16. 12. 1996, blz. 28), gemeenschappelijk standpunt van de Raad van 14 april 1997 (PB nr. C 146 van 30. 5. 1997, blz. 26) en besluit van het Europees Parlement van 29 mei 1997 (PB nr. C 182 van 16. 6. 1997).

<sup>(3)</sup> Zie bladzijde 6 van dit Publicatieblad.

<sup>(4)</sup> PB nr. C 236 van 2. 8. 1997, blz. 1.

- (6) Overwegende dat de procedure voor multilateraal toezicht van artikel 103, leden 3 en 4, bovendien betrekking moet blijven hebben op alle economische ontwikkelingen in elke lidstaat en in de Gemeenschap, alsmede op de consistentie van het economisch beleid met de in artikel 103, lid 2, bedoelde globale richtsnoeren; dat voor het volgen van deze ontwikkelingen informatie dient te worden gepresenteerd in de vorm van stabiliteits- en convergentieprogramma's;
- (7) Overwegende dat voortgebouwd moet worden op de nuttige ervaring die tijdens de eerste twee fasen van de Economische en Monetaire Unie is opgedaan met convergentieprogramma's;
- (8) Overwegende dat de lidstaten die de ene munt aannemen, hierna de „deelnemende lidstaten” te noemen, overeenkomstig artikel 109 J een hoge mate van duurzame convergentie en met name een houdbare situatie op het gebied van hun overheidsfinanciën zullen hebben bereikt; dat het behoud van gezonde begrotingssituaties in deze lidstaten nodig is om de prijsstabiliteit te ondersteunen en de voorwaarden voor duurzame groei van productie en werkgelegenheid te versterken; dat de deelnemende lidstaten middellangetermijnprogramma's (hierna „stabiliteitsprogramma's” te noemen) moeten indienen; dat de belangrijkste inhoudelijke elementen van deze programma's moeten worden bepaald;
- (9) Overwegende dat de lidstaten die de ene munt niet aannemen, hierna de „niet-deelnemende lidstaten” te noemen, een beleid dienen te voeren dat gericht is op een hoge mate van duurzame convergentie; dat deze lidstaten middellangetermijnprogramma's (hierna „convergentieprogramma's” te noemen) moeten indienen; dat de belangrijkste inhoudelijke elementen van deze programma's moeten worden bepaald;
- (10) Overwegende dat de Europese Raad in zijn resolutie van 16 juni 1997 inzake de instelling van een wisselkoersmechanisme in de derde fase van de Economische en Monetaire Unie krachtige politieke richtsnoeren heeft gegeven volgens welke in de derde fase van de EMU een wisselkoersmechanisme, hierna „WKM2” te noemen, wordt ingevoerd; dat de valuta's van de niet-deelnemende lidstaten die tot WKM2 toetreden ten opzichte van de euro een spilkoers zullen hebben, waaraan zij hun beleid kunnen toetsen; dat WKM2 tevens zal helpen die lidstaten en de lidstaten die de euro aannemen, te beschermen tegen ongewenste druk op de valutamarkten; dat niet-deelnemende lidstaten die niet tot WKM2 toetreden, toch om een passend toezicht door de Raad mogelijk te maken, in hun convergentieprogramma een beleid zullen presenteren dat op stabiliteit gericht is, waardoor onjuiste reële wisselkoersverhoudingen en buitensporige schommelingen van de nominale wisselkoersen vermeden worden;
- (11) Overwegende dat duurzame convergentie van de onderliggende economische waarden een noodzakelijke voorwaarde is voor duurzame wisselkoersstabiliteit;
- (12) Overwegende dat het noodzakelijk is een tijdschema voor het indienen van stabiliteitsprogramma's en convergentieprogramma's en voor de bijstelling daarvan op te stellen;
- (13) Overwegende dat ter wille van de doorzichtigheid en een met kennis van zaken te voeren openbaar debat, de lidstaten verplicht moeten worden hun stabiliteits- en convergentieprogramma's openbaar te maken;
- (14) Overwegende dat de Raad bij de bestudering en de bewaking van de stabiliteits- en de convergentieprogramma's en vooral van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn of het aanpassingstraject in de richting van die doelstelling, rekening dient te houden met de terzake dienende conjuncturele en structurele kenmerken van de economie van elke lidstaat;
- (15) Overwegende dat in dit verband bijzondere aandacht moet worden geschonken aan begrotingssituaties waarin op significante wijze wordt afgeweken van de middellangetermijndoelstellingen van de overheidstekorten die vrijwel in evenwicht zijn of een overschot vertonen; dat de Raad een vroegtijdig signaal dient te geven teneinde te voorkomen dat een overheidstekort in een lidstaat buitensporig wordt; dat het gepast is dat de Raad, in geval van een aanhoudende budgettaire ontsporing, zijn aanbeveling aanscherpt en openbaar maakt; dat de Raad ten aanzien van niet-deelnemende lidstaten aanbevelingen kan formuleren over maatregelen om uitvoering te geven aan hun convergentieprogramma's;
- (16) Overwegende dat zowel de convergentie- als de stabiliteitsprogramma's leiden tot het vervullen van de voorwaarden voor economische convergentie als bedoeld in artikel 104 C van het Verdrag,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

#### AFDELING 1

#### DOEL EN DEFINITIES

##### *Artikel 1*

In deze verordening worden de regels vastgesteld betreffende de inhoud, de indiening, de bestudering en de

bewaking van de uitvoering van de stabiliteitsprogramma's en convergentieprogramma's, als onderdeel van het multilaterale toezicht door de Raad, teneinde in een vroeg stadium te voorkomen dat zich buitensporige algemene-overheidstekorten voordoen en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid te bevorderen.

#### Artikel 2

Voor de toepassing van deze verordening wordt onder „deelnemende lidstaten” verstaan de lidstaten die overeenkomstig het Verdrag de ene munt aannemen, en onder „niet-deelnemende lidstaten” de lidstaten die de ene munt niet hebben aangenomen.

### AFDELING 2

#### STABILITEITSPROGRAMMA'S

#### Artikel 3

1. Elke deelnemende lidstaat moet aan de Raad en de Commissie met het oog op het regelmatige multilaterale toezicht krachtens artikel 103 de nodige informatie verstrekken in de vorm van een stabiliteitsprogramma, dat een essentiële basis verschaft voor prijsstabiliteit en voor een sterke duurzame groei bevorderlijk voor het scheppen van werkgelegenheid.
2. Een stabiliteitsprogramma moet de volgende informatie bieden:
  - a) als middellangetermijndoelstelling een begrotingssituatie die vrijwel in evenwicht is of een overschot vertoont, en het aanpassingstraject met het oog op het bereiken van deze doelstelling voor het overschot/tekort van de algemene overheid; de verwachte ontwikkeling van de schuldquote van de algemene overheid;
  - b) de belangrijkste veronderstellingen omtrent de verwachte economische ontwikkelingen, en de voor de uitvoering van het stabiliteitsprogramma belangrijke economische variabelen, zoals de investeringsuitgaven van de overheid, de reële groei van het bruto binnenlands product (BBP), de werkgelegenheid en de inflatie;
  - c) een beschrijving van de budgettaire en andere economische beleidsmaatregelen die worden genomen en/of voorgesteld om de doelstellingen van het programma te bereiken en, voor de belangrijkste begrotingsmaatregelen, een raming van het kwantitatieve effect ervan op de begroting;
  - d) een analyse van de wijze waarop wijzigingen in de belangrijkste economische veronderstellingen de begrotings- en de schuldsituatie nadelig zouden kunnen beïnvloeden.

3. De gegevens over tijdpaden voor de overschot-/tekortquote en de schuldquote van de algemene overheid en de belangrijkste economische veronderstellingen als bedoeld in lid 2, onder a) en b), worden op jaarbasis verstrekt en hebben betrekking op het lopende jaar, het voorafgaande jaar en minimaal de drie volgende jaren.

#### Artikel 4

1. De stabiliteitsprogramma's worden vóór 1 maart 1999 ingediend. Daarna wordt elk jaar een geactualiseerd programma ingediend. Een lidstaat die de ene munt op een later tijdstip aanneemt, moet binnen zes maanden na het besluit van de Raad betreffende zijn deelneming aan de ene munt, een stabiliteitsprogramma indienen.

2. De lidstaten maken hun stabiliteitsprogramma's en geactualiseerde programma's openbaar.

#### Artikel 5

1. Op basis van evaluaties door de Commissie en het bij artikel 109 C van het Verdrag ingestelde comité toetst de Raad in het kader van het multilateraal toezicht op grond van artikel 103 of de middellangetermijnbegrotingsdoelstelling in het stabiliteitsprogramma een veiligheidsmarge biedt noodzakelijk om voorkoming van een buitensporig tekort te garanderen, of de economische veronderstellingen waarop het programma gebaseerd is, realistisch zijn en of de genomen en/of voorgestelde maatregelen afdoende zijn om het nagestreefde aanpassingspad in de richting van de middellangetermijnbegrotingsdoelstelling te kunnen volgen.

De Raad onderzoekt voorts of de inhoud van het stabiliteitsprogramma de nauwere coördinatie van het economisch beleid bevordert en of het economisch beleid van de betrokken lidstaat strookt met de globale richtsnoeren voor het economisch beleid.

2. Het in lid 1 bedoelde onderzoek van het stabiliteitsprogramma wordt door de Raad verricht binnen ten hoogste twee maanden na de indiening van het programma. Op aanbeveling van de Commissie, en na raadpleging van het bij artikel 109 C ingestelde comité, brengt de Raad advies uit over het programma. Indien de Raad overeenkomstig artikel 103 van mening is dat doelstellingen en inhoud van het programma moeten worden aangescherpt, verzoekt de Raad in zijn advies de betrokken lidstaat zijn programma aan te passen.

3. Geactualiseerde stabiliteitsprogramma's worden op basis van een door de Commissie verrichte evaluatie onderzocht door het bij artikel 109 C ingestelde comité; indien nodig kunnen geactualiseerde programma's ook overeenkomstig de procedure van de leden 1 en 2 door de Raad worden onderzocht.

*Artikel 6*

1. Als onderdeel van het multilaterale toezicht overeenkomstig artikel 103, lid 3, volgt de Raad, op basis van de door de deelnemende lidstaten verstrekte gegevens en de door de Commissie en het bij artikel 109 C ingestelde comité, verrichte evaluatie, de uitvoering van de stabiliteitsprogramma's, met name om vast te stellen of de feitelijke of verwachte begrotingssituatie aanzienlijk afwijkt van de middellangetermijndoelstelling, of het aanpassingstraject in de richting van die doelstelling, die in het programma voor het overheidsoverschot/-tekort is vastgesteld.

2. Stelt de Raad vast dat de begrotingssituatie aanzienlijk afwijkt van de middellangetermijnbegrotingsdoelstelling of het aanpassingstraject daarnaartoe, dan richt hij, teneinde een vroegtijdig signaal te geven ter voorkoming van een buitensporig tekort, overeenkomstig artikel 3, lid 4, van het Verdrag een aanbeveling tot de betrokken lidstaat om de nodige aanpassingsmaatregelen te treffen.

3. Is de Raad daarna bij volgend toezicht van oordeel dat de afwijking van de begrotingssituatie ten aanzien van de middellangetermijnbegrotingsdoelstelling of het aanpassingstraject daarnaartoe, blijft bestaan of ernstiger wordt, dan richt de Raad overeenkomstig artikel 103, lid 4, van het Verdrag een aanbeveling tot de betrokken lidstaat om direct corrigerende maatregelen te nemen en kan hij op grond van dat artikel zijn aanbeveling openbaar maken.

## AFDELING 3

## CONVERGENTIEPROGRAMMA'S

*Artikel 7*

1. Elke niet-deelnemende lidstaat moet de Raad en de Commissie met het oog op het regelmatige multilaterale toezicht overeenkomstig artikel 103 de nodige informatie verstrekken in de vorm van een convergentieprogramma, dat een essentiële basis verschaft voor prijsstabiliteit en voor een sterke duurzame groei bevorderlijk voor het scheppen van werkgelegenheid.

2. Een convergentieprogramma moet de volgende informatie verstrekken, met name over de variabelen die met de convergentiecriteria verband houden:

a) het vrijwel in evenwicht zijn of een overschot vertonen van de begrotingssituatie als middellangetermijndoelstelling en het aanpassingspad daarnaartoe voor het overschot/tekort van de algemene overheid; de verwachte ontwikkeling van de schuldquote van de algemene overheid; de middellangetermijndoelstellingen voor het monetair beleid; de relatie tussen deze doelstellingen en prijs- en wisselkoersstabiliteit;

b) de voornaamste veronderstellingen over verwachte economische ontwikkelingen en belangrijke economische variabelen die voor de uitvoering van het convergentieprogramma van belang zijn, zoals de investeringsuitgaven van de overheid, de reële groei van het BBP, de werkgelegenheid en de inflatie;

c) een beschrijving van de budgettaire en andere economische beleidsmaatregelen die worden genomen en/of voorgesteld om de doelstellingen van het programma te bereiken, en voor de belangrijkste budgettaire maatregelen een raming van de kwantitatieve gevolgen daarvan voor de begroting;

d) een analyse van de invloed van wijzigingen in de belangrijkste economische veronderstellingen op de begrotings- en schuld situatie.

3. De in lid 2, onder a) en b), bedoelde gegevens over de aanpassingstrajecten voor de overschot-/tekortquote, de schuldquote van de algemene overheid en de belangrijkste economische veronderstellingen worden op jaarbasis verstrekt en hebben betrekking op het lopende jaar, het voorgaande jaar en minimaal de drie volgende jaren.

*Artikel 8*

1. De convergentieprogramma's worden vóór 1 maart 1999 ingediend. Daarna wordt elk jaar een geactualiseerd programma ingediend.

2. De lidstaten maken hun convergentieprogramma's en geactualiseerde programma's openbaar.

*Artikel 9*

1. Op basis van evaluaties door de Commissie en het bij artikel 109 C van het Verdrag ingestelde comité onderzoekt de Raad in het kader van het multilateraal toezicht op grond van artikel 103 of de middellangetermijnbegrotingsdoelstelling van het convergentieprogramma een veiligheidsmarge biedt ter voorkoming van een buitensporig tekort, of de economische hypothesen waarop het programma gebaseerd is, realistisch zijn en of de genomen en/of voorgestelde maatregelen afdoende zijn om het nagestreefde aanpassingstraject in de richting van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn te kunnen volgen en een duurzame convergentie tot stand te brengen.

De Raad onderzoekt voorts of de inhoud van het convergentieprogramma de nauwere coördinatie van het economisch beleid bevordert en of het economisch beleid van de betrokken lidstaat strookt met de globale richtsnoeren voor het economisch beleid.

2. Het in lid 1 bedoelde onderzoek van het convergentieprogramma wordt door de Raad verricht binnen ten hoogste twee maanden na de indiening van het programma. Op aanbeveling van de Commissie, na raadple-

ging van het bij artikel 109 C ingestelde comité, brengt de Raad advies uit over het programma. Indien de Raad overeenkomstig artikel 103 van mening is dat doelstellingen en inhoud van het programma moeten worden aangescherpt, verzoekt de Raad in zijn advies de betrokken lidstaat om zijn programma aan te passen.

3. Bijgestelde convergentieprogramma's worden op basis van een door de Commissie verrichte evaluatie onderzocht door het bij artikel 109 C ingestelde comité; indien nodig kunnen bijgestelde programma's ook overeenkomstig de procedures van de leden 1 en 2 door de Raad worden onderzocht.

#### *Artikel 10*

1. Als onderdeel van het multilaterale toezicht overeenkomstig artikel 103, lid 3, volgt de Raad, op basis van de door de niet-deelnemende lidstaten overeenkomstig artikel 7, lid 2, onder a), van deze verordening verstrekte gegevens en de evaluaties door de Commissie en het bij artikel 109 C van het Verdrag ingestelde comité, de tenuitvoerlegging van de convergentieprogramma's, met name om vast te stellen of de feitelijke of verwachte begrotingssituatie aanzienlijk afwijkt van de middellange-termijndoelstelling of het aanpassingstraject daarnaartoe, die in het programma voor het overheidsoverschot/-tekort is vastgesteld.

Tevens volgt de Raad het economisch beleid van de niet-deelnemende lidstaten tegen de achtergrond van de doelstellingen van het convergentieprogramma, teneinde zich ervan te vergewissen dat hun beleid op stabiliteit is gericht, en aldus onjuiste wisselkoersenverhoudingen en buitensporige schommelingen van de nominale wisselkoersen te voorkomen.

2. Stelt de Raad vast dat de begrotingssituatie aanzienlijk afwijkt van de middellange-termijnbegrotingsdoelstel-

ling of het aanpassingstraject daarnaartoe, dan richt hij, teneinde een vroegtijdig signaal te geven ter voorkoming van een buitensporig tekort, overeenkomstig artikel 103, lid 4, van het Verdrag een aanbeveling tot de betrokken lidstaat om de nodige aanpassingsmaatregelen te treffen.

3. Is de Raad daarna bij volgend toezicht van oordeel dat de afwijking van de begrotingssituatie ten aanzien van de middellange-termijnbegrotingsdoelstelling of het aanpassingstraject daarnaartoe, blijft bestaan of ernstiger wordt, dan richt hij overeenkomstig artikel 103, lid 4, van het Verdrag een aanbeveling tot de betrokken lidstaat om direct corrigerende maatregelen te nemen en kan hij op grond van dat artikel zijn aanbeveling openbaar maken.

#### AFDELING 4

#### GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

#### *Artikel 11*

Als onderdeel van het in deze verordening bedoelde multilaterale toezicht, verricht de Raad de in artikel 103, lid 3, van het Verdrag bedoelde algehele evaluatie.

#### *Artikel 12*

In de verslagen van de Voorzitter van de Raad en de Commissie aan het Europees Parlement worden overeenkomstig artikel 103, lid 4, tweede alinea, de resultaten verwerkt van het multilaterale toezicht dat in het kader van deze verordening wordt uitgeoefend.

#### *Artikel 13*

Deze verordening treedt in werking op 1 juli 1998.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 7 juli 1997.

*Voor de Raad*

*De Voorzitter*

J.-C. JUNCKER

## VERORDENING (EG) Nr. 1467/97 VAN DE RAAD

van 7 juli 1997

over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 104 C, lid 14, tweede alinea,

Gezien het voorstel van de Commissie <sup>(1)</sup>,

Gezien het advies van het Europees Parlement <sup>(2)</sup>,

Gezien het advies van het Europees Monetair Instituut,

- (1) Overwegende dat het noodzakelijk is de procedure bij buitensporige tekorten van artikel 104 C van het Verdrag te bespoedigen en te verduidelijken teneinde buitensporige tekorten van de algemene overheid te voorkomen en, indien dergelijke tekorten zich voordoen, de spoedige correctie ervan te bevorderen; dat de bepalingen van deze verordening, die met het oog hierop worden aangenomen krachtens artikel 104 C, lid 14, tweede alinea, tezamen met de bepalingen van Protocol nr. 5 bij het Verdrag een nieuw, geïntegreerd geheel van regels vormen voor de toepassing van artikel 104 C;
- (2) Overwegende dat het stabiliteits- en groeipact uitgaat van gezonde overheidsfinanciën als middel ter versterking van de voorwaarden voor prijsstabiliteit en voor een sterke duurzame groei die bevorderlijk is voor het scheppen van werkgelegenheid;
- (3) Overwegende dat het stabiliteits- en groeipact, bestaat uit deze verordening, uit Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad <sup>(3)</sup>, die strekt tot versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid en uit de resolutie van de Europese Raad van 17 juni 1997 betreffende het stabiliteits- en groeipact <sup>(4)</sup>, waarin, overeenkomstig artikel D van het Verdrag betreffende de Europese Unie, krachtige politieke beleidslijnen worden gegeven om het pact voor stabiliteit en groei strikt en tijdig ten uitvoer te leggen en inzonderheid om de middellangetermijndoelstelling in acht te nemen van begrotingssituaties die vrijwel in evenwicht zijn dan wel

een overschot vertonen, iets waartoe alle lidstaten zich hebben verbonden, en om, steeds wanneer informatie beschikbaar is betreffende daadwerkelijke of verwachte aanzienlijke afwijkingen van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn, de corrigerende budgettaire maatregelen te treffen die de lidstaten nodig achten om de doelstellingen van hun stabiliteits- en convergentieprogramma's te bereiken;

- (4) Overwegende dat op de lidstaten volgens artikel 104 C van het Verdrag in de derde fase van de Economische en Monetaire Unie (EMU) een duidelijke, uit het Verdrag voortvloeiende verplichting rust om buitensporige overheidstekorten te vermijden; dat krachtens punt 5 van Protocol nr. 11 bij het Verdrag, de leden 1, 9 en 11 van artikel 104 C, niet van toepassing zijn op het Verenigd Koninkrijk tenzij dit land overgaat naar de derde fase; dat de verplichting uit hoofde van artikel 109 E, lid 4, om te streven naar het vermijden van buitensporige overheidstekorten van toepassing blijft op het Verenigd Koninkrijk;
- (5) Overwegende dat Denemarken, verwijzend naar punt 1 van Protocol nr. 12 bij het Verdrag, in het kader van het besluit van Edinburgh van 12 december 1992 te kennen heeft gegeven dat het niet zal deelnemen aan de derde fase; dat dientengevolge in overeenstemming met punt 2 van voornoemd protocol, de leden 9 en 11 van artikel 104 C, niet van toepassing zijn op Denemarken;
- (6) Overwegende dat de lidstaten in de derde fase van de EMU verantwoordelijk blijven voor hun nationale begrotingsbeleid, met inachtneming van de bepalingen van het Verdrag; dat de lidstaten de noodzakelijke maatregelen zullen nemen om hun verantwoordelijkheden na te komen in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag;
- (7) Overwegende dat inachtneming van de doelstelling om op middellange termijn te komen tot begrotingssituaties die vrijwel in evenwicht zijn dan wel een overschot vertonen, waartoe alle lidstaten zich hebben verbonden, bijdraagt tot het creëren van passende voorwaarden voor prijsstabiliteit en duurzame groei die leiden tot het scheppen van werkgelegenheid in alle lidstaten en hen in staat zal stellen normale conjunctuurschommelingen te ondervangen en het begrotingstekort toch binnen de referentiewaarde van 3 % van het BBP te houden;

<sup>(1)</sup> PB nr. C 368 van 6. 12. 1996, blz. 12.

<sup>(2)</sup> PB nr. C 380 van 16. 12. 1996, blz. 29.

<sup>(3)</sup> Zie bladzijde 1 van dit Publicatieblad.

<sup>(4)</sup> PB nr. C 236 van 2. 8. 1997, blz. 1.

- (8) Overwegende dat het voor een goed functioneren van de EMU noodzakelijk is dat de convergentie van economische en begrotingsprestaties van de lidstaten die de gezamenlijke munt hebben aangenomen, hierna „deelnemende lidstaten” te noemen, stabiel en duurzaam blijkt te zijn; dat begrotingsdiscipline in de derde fase van de EMU noodzakelijk is teneinde prijsstabiliteit te waarborgen;
- (9) Overwegende dat volgens artikel 109 K, lid 3, artikel 104 C, leden 9 en 11, uitsluitend van toepassing is op deelnemende lidstaten;
- (10) Overwegende dat het begrip uitzonderlijke en tijdelijke overschrijding van de referentiewaarde als bedoeld in artikel 104 C, lid 2, onder a), moet worden gedefinieerd; dat de Raad in dit verband onder andere rekening moet houden met de meerjarige begrotingsramingen van de Commissie;
- (11) Overwegende dat in een Commissieverslag overeenkomstig artikel 104 C, lid 3, tevens aandacht zal worden besteed aan de vraag of het begrotingstekort meer bedraagt dan de investeringsuitgaven van de overheid, en aan alle andere relevante factoren, inclusief de economische en begrotingssituatie van de lidstaat op middellange termijn;
- (12) Overwegende dat er termijnen moeten worden gesteld voor de toepassing van de procedure bij buitensporige tekorten teneinde te waarborgen dat deze snel en effectief wordt toegepast; dat in dit verband rekening moet worden gehouden met het feit dat het begrotingsjaar van het Verenigd Koninkrijk niet samenvalt met het kalenderjaar;
- (13) Overwegende dat moet worden gespecificeerd hoe de in artikel 104 C van het Verdrag omschreven sancties kunnen worden opgelegd teneinde de effectieve toepassing van de procedure bij buitensporige tekorten te waarborgen;
- (14) Overwegende dat het versterkte toezicht krachtens Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad tezamen met het toezicht door de Commissie op begrotingssituaties in overeenstemming met lid 2 van artikel 104 C, de effectieve en snelle toepassing van de procedure bij buitensporige tekorten moet vergemakkelijken;
- (15) Overwegende dat, indien een deelnemende lidstaat nalaat effectieve maatregelen te treffen om een buitensporig tekort te corrigeren, een totale termijn van ten hoogste tien maanden tussen de datum waarop de gegevens zijn verstrekt die het bestaan van een buitensporig tekort aangeven en de datum waarop, in voorkomend geval, het besluit wordt genomen om sancties op te leggen, in het licht van het voorgaande het haalbaar en passend lijkt om druk uit te oefenen op de deelnemende lidstaat in kwestie om dergelijke maatregelen te treffen; dat indien een dergelijke situatie zich voordoet en de procedure in maart begint, dit ertoe zou leiden dat sancties worden opgelegd binnen het kalenderjaar waarin de procedure is begonnen;
- (16) Overwegende dat de betrokken lidstaat de aanbeveling van de Raad om een buitensporig tekort te corrigeren of de daaropvolgende stappen in de procedure bij buitensporige tekorten had moeten voorkomen omdat de lidstaat vroegtijdig wordt gewaarschuwd; dat de ernst van een buitensporig tekort in de derde fase noopt tot urgent handelen vanwege alle betrokkenen;
- (17) Overwegende dat de procedure bij buitensporige tekorten moet worden opgeschort indien de betrokken lidstaat passende maatregelen neemt als antwoord op een aanbeveling krachtens artikel 104 C, lid 7, of een aanmaning krachtens artikel 104 C, lid 9, teneinde de lidstaten een prikkel te geven dienovereenkomstig te handelen; dat de periode gedurende dewelke de procedure wordt opgeschort niet wordt meegerekend voor de vaststelling van de maximumtermijn van tien maanden tussen de datum waarop het bestaan van een buitensporig tekort wordt aangemeld en de datum waarop de sancties worden opgelegd; dat de procedure onmiddellijk dient te worden hervat als de beoogde maatregelen niet ten uitvoer worden gelegd of ontoereikend blijken te zijn;
- (18) Overwegende dat wanneer de Raad besluit een sanctie op te leggen, van de betrokken deelnemende lidstaat een renteloos deposito van een passende omvang moet worden verlangd om ervoor te zorgen dat de procedure bij buitensporige tekorten een voldoende afschrikkende werking heeft;
- (19) Overwegende dat het vaststellen van sancties van een voorgeschreven omvang de rechtszekerheid ten goede komt; dat het passend is het bedrag van het deposito te relateren aan het BBP van de betrokken deelnemende lidstaat;
- (20) Overwegende dat wanneer het opleggen van een renteloos deposito de betrokken deelnemende lidstaat er niet toe brengt binnen een redelijke tijd zijn buitensporige tekort te corrigeren, aanscherping van de sanctie passend is; dat het in dat geval passend is het deposito om te zetten in een boete;
- (21) Overwegende dat passende maatregelen van de kant van de deelnemende lidstaat in kwestie met het oog op het corrigeren van zijn buitensporig tekort, de eerste stap zijn naar het opheffen van de sancties; dat aanzienlijke vooruitgang bij het corrigeren van het buitensporige tekort het mogelijk moet maken overeenkomstig artikel 104 C, lid 12, de sancties op te heffen; dat alle resterende sancties



pas kunnen worden opgeheven nadat het buitensporige tekort volledig is gecorrigeerd;

- (22) Overwegende dat in Verordening (EG) nr. 3605/93 van de Raad van 22 november 1993 betreffende de toepassing van het aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte Protocol nr. 5 betreffende de procedure bij buitensporige tekorten<sup>(1)</sup> nauwkeurige regels zijn neergelegd voor het verstrekken van begrotingsgegevens door de lidstaten;
- (23) Overwegende dat overeenkomstig artikel 109 F, lid 8, in de gevallen waarin het Verdrag voorziet in een raadgevende rol van de Europese Centrale Bank (ECB), verwijzingen naar de ECB vóór de oprichting van de ECB worden gelezen als verwijzingen naar het Europees Monetair Instituut,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

#### AFDELING 1

##### DEFINITIES EN EVALUATIES

###### *Artikel 1*

1. In deze verordening zijn bepalingen vervat ter bespoediging en verduidelijking van de procedure bij buitensporige tekorten, die tot doel heeft buitensporige tekorten van de algemene overheid te ontmoedigen en, als zulke tekorten optreden, deze spoedig te corrigeren.
2. Voor de toepassing van deze verordening wordt onder „deelnemende lidstaten” de lidstaten verstaan die de ene munt overeenkomstig het Verdrag aannemen en onder „niet-deelnemende lidstaten” de lidstaten die de ene munt niet hebben aangenomen.

###### *Artikel 2*

1. Wanneer een overheidstekort de referentiewaarde overschrijdt, wordt dit overeenkomstig artikel 104 C, lid 2, onder a), tweede streepje, beschouwd als van uitzonderlijke en tijdelijke aard, indien de overschrijding wordt veroorzaakt door een ongewone gebeurtenis die buiten de macht van de betrokken lidstaat valt en die een aanzienlijk effect heeft op de financiële positie van de algemene overheid, of indien zij wordt veroorzaakt door een ernstige economische neergang.

Voorts wordt de overschrijding van de referentiewaarde geacht van tijdelijke aard te zijn indien de begrotings-

prognoses van de Commissie aangeven dat het tekort na de ongewone gebeurtenis of de ernstige economische neergang onder de referentiewaarde zal dalen.

2. Bij de opstelling van een verslag op grond van artikel 104 C, lid 3, merkt de Commissie in de regel een overschrijding van de referentiewaarde die het gevolg is van een economische neergang, alleen dan als uitzonderlijk aan, indien het reële BBP op jaarbasis met ten minste 2 % gedaald is.

3. Wanneer de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 6, besluit of er al dan niet een buitensporig tekort bestaat, houdt hij in zijn algehele evaluatie rekening met eventuele opmerkingen van de betrokken lidstaat blijkens welke een daling van het reële BBP met minder dan 2 % op jaarbasis toch uitzonderlijk is in het licht van verdere ondersteunende informatie, met name ten aanzien van het abrupte karakter van de neergang of het gecumuleerde productieverlies in vergelijking met de trend in het verleden.

#### AFDELING 2

##### BESPOEDIGING VAN DE PROCEDURE BIJ BUITENSPORIGE TEKORTEN

###### *Artikel 3*

1. Binnen twee weken nadat de Commissie een overeenkomstig artikel 104 C, lid 3, opgesteld verslag heeft aangenomen, brengt het Economisch en Financieel Comité overeenkomstig artikel 104 C, lid 4, advies uit.
2. Indien de Commissie, ten volle rekening houdend met het in lid 1 bedoelde advies, van mening is dat er een buitensporig tekort bestaat, richt zij een advies en een aanbeveling voor een besluit tot de Raad.
3. Binnen drie maanden na de in artikel 4, leden 2 en 3, van Verordening (EG) nr. 3605/93 bepaalde termijnen voor het verstrekken van gegevens besluit de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 6, of er al dan niet een buitensporig tekort bestaat. Wanneer de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 6, besluit dat er een buitensporig tekort bestaat, richt hij terzelfder tijd overeenkomstig artikel 104 C, lid 7, aanbevelingen tot de betrokken lidstaat.
4. In de aanbeveling van de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 7, wordt een termijn van ten hoogste vier maanden bepaald waarbinnen de betrokken lidstaat daaraan effectief gevolg moet geven, en wordt een termijn bepaald voor het corrigeren van het buitensporige tekort, dat behoudens bijzondere omstandigheden binnen het jaar nadat het is geconstateerd verholpen moet zijn.

###### *Artikel 4*

1. Een eventueel besluit van de Raad tot openbaarmaking van zijn aanbevelingen, wanneer wordt vastgesteld

<sup>(1)</sup> PB nr. L 332 van 31. 12. 1993, blz. 7.

dat daaraan geen effectief gevolg is gegeven overeenkomstig artikel 104 C, lid 8, wordt genomen onmiddellijk na het verstrijken van de in artikel 3, lid 4, van deze verordening gestelde termijn.

2. Om te beoordelen of aan zijn aanbevelingen overeenkomstig artikel 104 C, lid 7, effectief gevolg is gegeven, baseert de Raad zich op openbaargemaakte besluiten van de regering van de betrokken lidstaat.

#### Artikel 5

Een besluit van de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 9, om de betrokken deelnemende lidstaat aan te manen maatregelen te treffen om het tekort te vermindere, wordt genomen binnen een maand nadat de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 8, heeft vastgesteld dat geen effectief gevolg aan zijn aanbevelingen is gegeven.

#### Artikel 6

Wanneer aan de voorwaarden voor de toepassing van artikel 104 C, lid 11, is voldaan, legt de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 11, sancties op. Een dergelijk besluit wordt genomen uiterlijk twee maanden na het besluit van de Raad om overeenkomstig artikel 104 C, lid 9, de betrokken deelnemende lidstaat aan te manen maatregelen te treffen.

#### Artikel 7

Als een deelnemende lidstaat zich niet voegt naar de opeenvolgende besluiten van de Raad op grond van artikel 104 C, leden 7 en 9, wordt het besluit van de Raad om sancties op te leggen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 104 C, lid 11, genomen binnen tien maanden na de overeenkomstig Verordening (EG) nr. 3605/93 bepaalde data voor het verstrekken van gegevens, zoals omschreven in artikel 3, lid 3, van deze verordening. In geval van een opzettelijk tekort, waarvan de Raad besluit dat het buitensporig is, wordt een spoedprocedure gevolgd.

#### Artikel 8

Een besluit van de Raad om de sancties aan te scherpen, overeenkomstig artikel 104 C, lid 11, afgezien van het omzetten van de deposito's in geldboetes overeenkomstig artikel 14 van deze verordening, wordt genomen uiterlijk twee maanden na de in Verordening (EG) nr. 3605/93 bepaalde termijnen voor het verstrekken van gegevens. Een besluit van de Raad om al zijn besluiten of sommige daarvan overeenkomstig artikel 104 C, lid 12, in te trekken, wordt zo spoedig mogelijk genomen en in ieder geval uiterlijk twee maanden na de in Verordening (EG) nr. 3605/93 vastgestelde termijnen voor het verstrekken van gegevens.

### AFDELING 3

#### OPSCHORTING EN OPVOLGING

##### Artikel 9

1. De procedure bij buitensporige tekorten wordt opgeschort:

- indien de betrokken lidstaat gevolg geeft aan de aanbevelingen op grond van artikel 104 C, lid 7,
- indien de betrokken deelnemende lidstaat gevolg geeft aan de aanmaningen op grond van artikel 104 C, lid 9.

2. De periode gedurende welke de procedure is opgeschort, wordt niet meegerekend bij de in artikel 7 bedoelde periode van tien maanden en evenmin bij de in artikel 6 van deze verordening bedoelde periode van twee maanden.

##### Artikel 10

1. De Commissie en de Raad volgen de tenuitvoerlegging van de maatregelen:

- die de betrokken lidstaat naar aanleiding van de aanbevelingen op grond van artikel 104 C, lid 7, neemt,
- die de betrokken deelnemende lidstaat naar aanleiding van de aanmaningen op grond van artikel 104 C, lid 9, neemt.

2. Indien de maatregelen niet door een deelnemende lidstaat ten uitvoer worden gelegd of naar het oordeel van de Raad ontoereikend zijn, neemt de Raad onmiddellijk een besluit op grond van artikel 104 C, lid 9, respectievelijk artikel 104 C, lid 11.

3. Indien uit feitelijke gegevens als bedoeld in Verordening (EG) nr. 3605/93 blijkt dat een deelnemende lidstaat een buitensporig tekort niet heeft gecorrigeerd binnen de termijnen die in aanbevelingen op grond van artikel 104 C, lid 7, of aanmaningen op grond van artikel 104 C, lid 9, gesteld zijn, neemt de Raad onmiddellijk een besluit op grond van artikel 104 C, lid 9, respectievelijk artikel 104 C, lid 11.

### AFDELING 4

#### SANCTIES

##### Artikel 11

Telkens wanneer de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 11, besluit sancties aan een deelnemende lidstaat op te leggen, wordt in de regel een niet-rentedragend deposito

verlangd. De Raad kan besluiten om naast dit deposito de maatregelen te nemen als bepaald in artikel 104 C, lid 11, eerste en tweede streepje.

#### *Artikel 12*

1. Indien het buitensporige tekort te wijten is aan niet-naleving van het criterium met betrekking tot de in artikel 104 C, lid 2, onder a), bedoelde overheidstekortquote, bestaat het bedrag van het eerste deposito uit een vast bestanddeel, gelijk aan 0,2 % van het BBP, en een variabel bestanddeel, gelijk aan een tiende van het verschil tussen het als percentage van het BBP uitgedrukte tekort in het voorgaande jaar en de referentiewaarde van 3 % van het BBP.

2. Elk daaropvolgend jaar, totdat het besluit omtrent het bestaan van een buitensporig tekort wordt ingetrokken, beoordeelt de Raad of de betrokken deelnemende lidstaat effectieve maatregelen heeft genomen naar aanleiding van de aanmaning van de Raad op grond van artikel 104 C, lid 9. In deze jaarlijkse evaluatie besluit de Raad overeenkomstig artikel 104 C, lid 11, en onverminderd artikel 13 van deze verordening de sancties aan te scherpen tenzij de betrokken deelnemende lidstaat gevolg heeft gegeven aan de aanmaning van de Raad. Indien tot een aanvullend deposito wordt besloten, is dat gelijk aan een tiende van het verschil tussen het als percentage van het BBP uitgedrukte tekort in het voorgaande jaar en de referentiewaarde van 3 % van het BBP.

3. Eén deposito als bedoeld in de leden 1 en 2 mag niet meer bedragen dan 0,5 % van het BBP.

#### *Artikel 13*

Een deposito wordt in de regel overeenkomstig artikel 104 C, lid 11, door de Raad omgezet in een boete indien twee jaar na het besluit om een deposito van de betrokken deelnemende lidstaat te eisen, het buitensporige tekort naar het oordeel van de Raad niet is gecorrigeerd.

#### *Artikel 14*

Overeenkomstig artikel 104 C, lid 12, trekt de Raad de in het eerste en het tweede streepje van artikel 104 C, lid

11, bedoelde sancties in, afhankelijk van de mate waarin de betrokken deelnemende lidstaat erin geslaagd is het buitensporige tekort te corrigeren.

#### *Artikel 15*

Indien het besluit dat er een buitensporig tekort bestaat, wordt ingetrokken, trekt de Raad, overeenkomstig artikel 104 C, lid 12, alle nog resterende sancties in. Boetes die overeenkomstig artikel 13 van deze verordening zijn opgelegd worden niet aan de betrokken deelnemende lidstaat terugbetaald.

#### *Artikel 16*

Deposito's als bedoeld in de artikelen 11 en 12 van deze verordening worden ondergebracht bij de Commissie. De rente over de deposito's en de in artikel 13 van deze verordening bedoelde boeten vormen andere ontvangsten als bedoeld in artikel 201 van het Verdrag en worden onder de deelnemende lidstaten die geen buitensporig tekort hebben in de zin van artikel 104 C, lid 6, verdeeld naar rato van hun aandeel in het totale BNP van de in aanmerking komende lidstaten.

### AFDELING 5

#### OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

#### *Artikel 17*

Voor de toepassing van deze verordening en zolang het Verenigd Koninkrijk een begrotingsjaar heeft dat geen kalenderjaar is, worden de bepalingen van de afdelingen 2, 3 en 4 van deze verordening overeenkomstig de bijlage op het Verenigd Koninkrijk toegepast.

#### *Artikel 18*

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 1999.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 7 juli 1997.

Voor de Raad

De Voorzitter

J.-C. JUNCKER

## BIJLAGE

## TIJDSLIMIETEN DIE GELDEN VOOR HET VERENIGD KONINKRIJK

1. Om een gelijke behandeling van alle lidstaten te waarborgen houdt de Raad bij het nemen van besluiten uit hoofde van de afdelingen 2, 3 en 4 van deze verordening op zodanige wijze rekening met het afwijkende begrotingsjaar van het Verenigd Koninkrijk, dat de besluiten met betrekking tot het Verenigd Koninkrijk worden genomen op een tijdstip in het begrotingsjaar dat aansluit bij het tijdstip waarop de besluiten met betrekking tot de andere lidstaten genomen zijn of zullen worden.
2. De bepalingen in kolom I worden vervangen door de bepalingen in kolom II.

Kolom I	Kolom II
„drie maanden na de in artikel 4, leden 2 en 3, van Verordening (EG) nr. 3605/93 van de Raad bepaalde termijnen” <i>(artikel 3, lid 3)</i>	„vijf maanden na afloop van het begrotingsjaar waarin het tekort optrad”
„het jaar nadat het is geconstateerd” <i>(artikel 3, lid 4)</i>	„het begrotingsjaar nadat het is geconstateerd”
„tien maanden na de overeenkomstig Verordening (EG) nr. 3605/93 van de Raad bepaalde data voor het verstrekken van gegevens zoals omschreven in artikel 3, lid 3, van deze verordening” <i>(artikel 7)</i>	„twaalf maanden na afloop van het begrotingsjaar waarin het tekort optrad”
„het voorgaande jaar” <i>(artikel 12, lid 1)</i>	„het voorgaande begrotingsjaar”

## II

*(Besluiten waarvan de publicatie niet voorwaarde is voor de toepassing)*

## RAAD

## AANBEVELING VAN DE RAAD

van 7 juli 1997

inzake globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de lidstaten en de Gemeenschap

(97/479/EG)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 103, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Commissie,

Gezien de conclusies van de Europese Raad in Amsterdam van 16 en 17 juni 1997,

BEVEELT AAN:

**1. Hoofddoelstellingen: groei, werkgelegenheid en convergentie**

Sinds de zomer van 1996, toen de vorige richtsnoeren werden vastgesteld, heeft de bedrijvigheid in de Gemeenschap een gematigd herstel te zien gegeven. Aan de aanbodzijde blijven de basisvoorwaarden verbeteren, terwijl de vooruitzichten voor de vraag opklaren. Deze ontwikkelingen zouden in combinatie met een steeds evenwichtiger macro-economische beleidsmix en het beginnende herstel van het vertrouwen moeten zorgen voor een geleidelijke versterking van de productiegroei tot ongeveer het trendmatige percentage dit jaar en duidelijk boven de trend volgend jaar.

In het huidige klimaat dienen twee fundamentele beleidsdoelstellingen op de voorgrond te worden gesteld, waarbij succes op beide fronten onderling versterkend zal werken. Hoewel de werkgelegenheid

naar verwachting op korte termijn iets zal toenemen, is het in de eerste plaats nodig de lage participatiegraad in de Gemeenschap te verhogen en de werkloosheid sterk terug te dringen zoals wordt beklemtoond in de verklaring van Dublin „Het Banenprobleem”. Ondanks aanmerkelijke vorderingen de laatste jaren op de weg naar prijsstabiliteit en een consolidatie van de openbare financiën, is in de tweede plaats verdere voortgang vereist. Dit draagt ertoe bij dat een hoge mate van convergentie wordt bereikt en gehandhaafd, zodat een belangrijk aantal lidstaten in staat zal zijn met ingang van 1 januari 1999 aan de EMU deel te nemen. De komende kwartalen is het van cruciaal belang geen ruimte te laten voor twijfel over de stringente toepassing van de criteria van Maastricht en de begindatum voor de eenheidsmunt in 1999 teneinde de Europese burgers en ondernemingen ervan te overtuigen dat de door de EMU geboden kansen inderdaad zullen worden aangegrepen. Aangezien het nastreven van een gezondere begrotingssituatie belangrijke groei- en werkgelegenheidsvoordelen op middellange termijn zal opleveren, is een voortdurende inspanning met het oog op begrotingsconsolidatie in het belang van alle lidstaten.

Met de interne markt en de EMU wordt de Gemeenschap een van de belangrijkste economische entiteiten in de wereld. Haar potentieel op middellange tot langere termijn waar het gaat om technologische vooruitgang en schepping van werk en welvaart is aanzienlijk. Om dit potentieel voor een verhoging van de levensstandaard volledig te benutten, moet de Gemeenschap geleidelijk komen tot een hoge participatiegraad. Een dergelijke prestatie zou ook bijdragen tot het veilig stellen van de duurzaamheid van de, weliswaar hervormde pensioenstelsels, die een integrale

rend deel van de socialezekerheidsstelsels in de lidstaten vormen.

Het herstel van een duurzame, sterke groei zonder inflatie, gebaseerd op gezonde overheidsfinanciën, schept zowel politiek als sociaal gezien, een gunstig klimaat om het werkloosheidsprobleem in de Gemeenschap aan te pakken.

Aangezien structurele tekortkomingen de groei en de mate waarin groei kan worden omgezet in extra werkgelegenheid, blijven beperken, moeten de meeste lidstaten echter structurele hervormingen invoeren.

Een hoog werkgelegenheidsniveau is alleen mogelijk indien er voldoende productiecapaciteit is. De huidige investeringsquote lijkt daartoe niet te leiden. Het is derhalve van belang dat de wegens de hoge rentabiliteit en de lagere rentetarieven momenteel gunstige investeringsvoorwaarden blijven bestaan. Daarnaast dient de totstandbrenging van de trans-Europese vervoer-, energie- en communicatienetwerken actief te worden voortgezet, met een hoofdrol voor de communautaire financiële instrumenten en de Europese Investeringsbank (EIB) en een grotere betrokkenheid van de particuliere sector. Investing in menselijke hulpbronnen, kennis en vaardigheden kan ook bijdragen aan de ontwikkeling van een sterkere werkgelegenheidsgroei, zoals ook wordt beklemtoond in het verslag van de Commissie „Europa als economisch geheel”.

Tegen deze achtergrond wordt er bij de lidstaten en de Gemeenschapsinstellingen op aangedrongen om overeenkomstig artikel 102 A van het Verdrag een economisch beleid te voeren dat bijdraagt tot belangrijke voortgang op de weg naar duurzame groei zonder inflatie en een hoog werkgelegenheidsniveau, twee van de doelstellingen die in artikel 2 van het Verdrag worden genoemd. Hiertoe worden zij tevens verzocht hun beleid te coördineren (artikelen 3 A en 103) in het kader van de verhoogde integratie van de economieën van de lidstaten.

## 2. Een op groei en stabiliteit gerichte macro-economische beleidsmix

In de huidige richtsnoeren wordt bevestigd dat voor het bereiken van een duurzame, door investeringen ondersteunde productiegroei en werkgelegenheidschepping op middellange termijn zonder inflatoire spanningen een gemeenschappelijke macro-economische beleidsstrategie vereist blijft die voortbouwt op de volgende drie elementen, zoals geformuleerd in de richtsnoeren van 1996:

- „Een op stabiliteit gericht monetair beleid, dat niet wordt ondermijnd door ongewenste begrotings- en loonontwikkelingen;
  - duurzame pogingen om de openbare financiën in de meeste lidstaten te consolideren in overeenstemming met de doelstellingen van hun convergentieprogramma's;
  - nominale loontendensen die stroken met de doelstelling van prijsstabiliteit; tevens moeten de reële loonontwikkelingen beneden de productiviteitsgroei blijven, zodat de rentabiliteit van werkgelegenheidsscheppende investeringen wordt versterkt.
- Hoe meer de stabiliserende opdracht van het monetaire beleid vergemakkelijkt wordt door passende begrotingsmaatregelen en loonontwikkelingen, des te meer zullen de monetaire voorwaarden, inclusief de wisselkoersen en de rentevoeten voor de lange termijn, gunstig zijn voor groei en werkgelegenheid.”.
- De aanbeveling inzake nominale loontendensen kan waar nodig gezien worden in het licht van de voorbijgaande tendensen van het loonaandeel in de totale toegevoegde waarde.
- Met betrekking tot de vooruitzichten op middellange termijn zal de EMU de fundamentele wijziging verankeren die in de Gemeenschap geleidelijk in de macro-economische beleidsmix tot stand is gebracht en waarmee de sociale partners en de economische subjecten ten volle rekening moeten houden.
- i) Een enkel monetair beleid onder de verantwoordelijkheid van een onafhankelijke Europese centrale bank zal in de eerste plaats gericht zijn op prijsstabiliteit, terwijl tegelijkertijd onverminderd deze primaire doelstelling de algemene economische beleidsmaatregelen in de Gemeenschap zullen worden gesteund teneinde bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van artikel 2 van het Verdrag.
  - ii) De Verdragsbepalingen op het gebied van het begrotingsbeleid (artikelen 104 tot en met 104 C) en het Pact voor stabiliteit en groei zullen een gezond en gedisciplineerd begrotingsbeleid waarborgen. Met inachtneming van deze wettelijke bepalingen zal de verantwoordelijkheid voor het begrotingsbeleid berusten bij de soevereine nationale regeringen, die hun begrotingsbeleid zullen moeten coördineren in het kader van de globale economische richtsnoeren.
  - iii) Met betrekking tot de lonen, die worden vastgesteld door autonome sociale partners volgens de gebruiken in de afzonderlijke landen, zullen een op stabiliteit gericht monetair en budgettair beleid en de onmogelijkheid van wisselkoersbewegingen binnen de euro-zone, de voorwaarden en de drijfveren voor een adequate ontwikkeling versterken. Deze drijfveren dienen ook te worden versterkt door een intensievere sociale dialoog, waar moge-

lijk en volgens de heersende tradities op nationaal niveau. Een goed functionerend loonvormingsproces is een noodzaak voor hoge economische groei en een lagere werkloosheid. Op communautair niveau zal de Commissie in overeenstemming met artikel 118 B de sociale dialoog blijven ontwikkelen, met name over vraagstukken op het gebied van het macro-economisch beleid, om voort te bouwen op de gemeenschappelijke overeenstemming over de in de richtsnoeren neergelegde strategie voor het economisch beleid. De bijdrage van de Europese sociale partners over het macro-economisch kader ter gelegenheid van de Europese Raad van Dublin vormt een belangrijke stap in de goede richting die dient te worden aangemoedigd.

Toepassing, in een geest van samenwerking, van dit nieuwe kader door alle betrokkenen bij het economische besluitvormingsproces zal bijdragen tot het scheppen van duurzame, sterke, banencreërende groei in de Gemeenschap.

### 3. Prijs- en wisselkoersstabiliteit

#### *Prijsstabiliteit*

De Gemeenschap heeft belangrijke voortgang gemaakt op de weg naar prijsstabiliteit en inflatieconvergentie, hetgeen een essentiële vereiste is om te komen tot duurzame groei op middellange termijn en één munt. De inflatie in de Gemeenschap zal naar verwachting in 1997 dalen tot gemiddeld 2 1/4 procent, het laagste percentage in het bestaan van de Gemeenschap. In het vooruitzicht van de EMU dienen de lidstaten te streven naar stabiliteit van de prijzen en naar een dergelijk inflatieniveau voor de middellange termijn.

In bijna alle lidstaten was de inflatie laag of daalde ze aanzienlijk in het eerste deel van 1997. In april 1997 hadden 14 lidstaten een inflatiepercentage <sup>(1)</sup> van 2 % of minder.

De inflatie daalde in de voorbije maanden snel in sommige lidstaten (met name in Spanje, Italië en Portugal), maar dat blijkt nog niet ten volle uit hun gemiddelde inflatiepercentage over het voorbije jaar <sup>(2)</sup>. In april 1997 lag het gemiddelde inflatiepercentage over het voorbije jaar op of onder 2 % in

<sup>(1)</sup> Zoals gemeten aan de hand van het laatste maandelijkse geharmoniseerd indexcijfer van de consumptieprijzen (GICP) in vergelijking met dezelfde maand een jaar vroeger.

<sup>(2)</sup> Zoals gemeten aan de hand van het rekenkundige gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse geharmoniseerde indexcijfers (GICP) vergeleken met het rekenkundige gemiddelde van de twaalf maandelijkse geharmoniseerde indexcijfers van de voorbije periode.

negen lidstaten (België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Finland en Zweden); tussen 2 en 2,5 % in Ierland en het Verenigd Koninkrijk <sup>(3)</sup> en rond de 3 % in Spanje, Italië en Portugal. Op voorwaarde dat het recente goede inflatiegedrag in laatstgenoemde landen aanhoudt, zal het over een jaar waargenomen gemiddelde inflatiepercentage dalen in de voor ons liggende maanden.

In Griekenland, waar de laatste jaren grote vooruitgang is geboekt bij het beteugelen van de inflatie, is een nog grotere inspanning nodig om de inflatie omlaag te brengen tot de officiële streefcijfers van 4,5 procent eind 1997 en minder dan 3 procent eind 1998.

#### *Wisselkoersstabiliteit*

Overeenkomstig artikel 109 M moeten alle lidstaten hun wisselkoersbeleid als een aangelegenheid van gemeenschappelijk belang blijven behandelen. Finland en Italië traden in het najaar van verleden jaar tot het wisselkoersmechanisme (WKM) toe en een aanzienlijke meerderheid van de WKM-valuta's bleek opmerkelijk stabiel. Een gezonder en geloofwaardiger economisch beleid, inclusief begrotingsbeleid, heeft bijgedragen tot een betere onderlinge afstemming van de wisselkoersen in de Gemeenschap. In deze context en met het oog op deelneming aan de EMU is het absoluut noodzakelijk dat de lidstaten een op stabiliteit gericht macro-economisch beleid blijven voeren — en waar nodig een extra inspanning leveren. Voor landen die momenteel niet aan het WKM deelnemen, zou dit beleid ook bijdragen tot de schepping van de voorwaarden om een dergelijke deelneming mogelijk te maken. Een gezonde macro-economische beleidsvoering schept de mogelijkheden voor stabiele wisselkoersen en lage langetermijnrentetarieven in de Gemeenschap en draagt bij tot een stabiel internationaal monetair stelsel.

### 4. Gezonde openbare financiën

In de Gemeenschap als geheel daalde het werkelijke begrotingstekort van 5 % van het BBP in 1995 tot 4,3 % van het BBP in 1996. De trage groei in 1996 bemoeilijkte de begrotingsconsolidatie en verhulde de onderliggende verbetering die werd gerealiseerd. Op basis van de begrotingsmaatregelen waartoe tot medio april 1997 werd besloten, daalt het vorderingentekort van de gehele overheid in de Gemeenschap als geheel waarschijnlijk tot iets minder dan 3 % van het BBP in 1997, en vervolgens tot 2,5 % van het BBP in 1998.

<sup>(3)</sup> Voor Ierland en het Verenigd Koninkrijk zijn deze cijfers gebaseerd op de eigen ramingen van de Commissie, aangezien beide landen nog geen GICP-gegevens hebben gepubliceerd op een manier die de berekening mogelijk maakt.

In hun begroting voor 1997 hebben de lidstaten in grote meerderheid ingrijpende maatregelen getroffen om hun begrotingstekort terug te brengen tot 3 % van het BBP of minder. Het is van het grootste belang dat de lidstaten deze begrotingen strikt ten uitvoer leggen en onmiddellijk corrigerend optreden in geval de budgettaire streefcijfers niet gehaald dreigen te worden. Met betrekking tot de begroting voor 1998 zijn in de meeste lidstaten aanvullende maatregelen ter vermindering van het tekort vereist, willen zij de doelstellingen van hun convergentieprogramma's verwezenlijken. Dit zou zorgen voor het nodige vertrouwen in de duurzaamheid van de begrotingsaanpassing, vooral in die landen waar het begrotingstekort naar verwachting in 1997 niet duidelijk onder 3 % van het BBP zal liggen, of waar de begroting voor 1997 tijdelijke maatregelen bevatte, of waar de schuld/BBP-ratio niet voldoende verkleint en niet in een bevredigend tempo de referentiewaarde nadert. Deze vastberadenheid is niet alleen nodig om aan de begrotingscriteria van Maastricht te voldoen, maar ook om verdere voortgang te maken om op middellange termijn de doelstelling te verwezenlijken van een begroting die min of meer in evenwicht is of een overschot vertoont, zoals vastgesteld in het Pact voor stabiliteit en groei, waarbij een op groei en stabiliteit gerichte macro-economische beleidsmix moet worden gehandhaafd.

Het is noodzakelijk dat de programma's voor begrotingsaanpassing geloofwaardig en duurzaam zijn. De aanpassingslast dient eerlijk en rechtvaardig te worden verdeeld. Om geloofwaardig te zijn, is het van belang dat de programma's doorzichtig zijn. De doorzichtigheid vereist dat gezamenlijk overeengekomen regels voor de nationale rekeningen en economische principes strikt worden toegepast. Voorts moeten in de jaarlijkse begrotingen en de begrotingsprognoses op middellange termijn duidelijk de onderliggende economische hypothesen worden vermeld. Om duurzaam te zijn, is het van belang dat de maatregelen ter vermindering van het tekort deel uitmaken van een duidelijk uiteengezette strategie op middellange termijn, inclusief noodzakelijke structurele hervormingen zoals genoemd in de convergentieprogramma's en, vanaf het begin van fase 3, in de stabiliteits- en convergentieprogramma's. Deze programma's moeten van nabij in het oog worden gehouden op Gemeenschapsniveau.

Of de economische voordelen van de begrotingsconsolidatie worden binnengerijfd, hangt cruciaal af van de kwaliteit van de getroffen maatregelen. In dit opzicht bevestigen de huidige richtsnoeren de algemene beginselen die in vorige richtsnoeren zijn vastgesteld. In de eerste plaats is het in de meeste lidstaten wenselijk sterker voorrang te geven aan uitgavenbezoenningen dan aan een verzwaring van de totale belastingdruk, indien nodig rekening houdend met de verhoudingen tussen de systemen voor sociale overdrachten en het belastingstelsel. In deze lidstaten moeten vooral structurele maatregelen worden genomen met het oog op een betere beheersing van de

uitgaven voor consumptieve bestedingen van de overheid, overheidspensioenvoorzieningen, gezondheidszorg, passende arbeidsmarktmaatregelen en subsidies. Indien belastingverhogingen onvermijdelijk zijn, dienen de nadelige gevolgen voor de groei en de werkgelegenheid tot een minimum te worden beperkt en een heropleving van de inflatie te worden voorkomen. In de tweede plaats mogen de prioriteiten voor de overheidsuitgaven mogelijk en zonder risico voor de noodzakelijke vermindering van de begrotingstekorten uitgaan naar productieve activiteiten zoals investeringen in infrastructuur, menselijke hulpbronnen en actieve arbeidsmarktinitiatieven. In de derde plaats moet de gewenste verlichting van de belastingdruk en van de druk van de sociale lasten in de meeste lidstaten gepaard gaan met de verwezenlijking en instandhouding van een gezond begrotingsevenwicht. Demografische veranderingen in de lidstaten zullen de overheidsuitgaven in de komende jaren onder druk zetten. Derhalve dienen de lidstaten de financiële houdbaarheid van hun voorzieningen inzake sociale bescherming en overheidspensioenen te onderzoeken en tijdige hervormingen door te voeren.

Gezien het verband tussen de belastingpolitiek enerzijds en de interne markt, de EMU en de bestrijding van de werkloosheid anderzijds, hebben de lidstaten alleen maar te winnen bij verhoogde samenwerking op het gebied van belastingmaatregelen. Schadelijke concurrentie tussen de belastingstelsels van de verschillende lidstaten moet worden voorkomen. In dit verband wordt de lidstaten onder meer verzocht de mogelijkheid van de opstelling van een gedragscode te onderzoeken, waarin politiekbindende beginselen inzake eerlijke concurrentie op belastinggebied worden neergelegd.

Van de afzonderlijke lidstaten haalden er vijf — *Denemarken, Ierland, Luxemburg, Nederland en Finland* — reeds in 1996 de referentiewaarde van 3 %. In Denemarken, waar het begrotingssaldo dit jaar naar verwachting licht positief zal worden, is het van belang dit resultaat tijdens de gehele conjunctuurcyclus te consolideren en de overheidsschuld/BBP-ratio op een vaste neerwaartse koers te houden. Ierland moet van de huidige sterke groeifase profiteren om een nog grotere inspanning te doen om de overheidsuitgaven in te dammen, en daarbij definitieve voortgang naar begrotingsevenwicht te maken. Een voortzetting van het beleid tot beperking van de uitgaven is ook essentieel in Nederland en Finland, waarbij vooral aandacht moet worden besteed aan de socialezekerheidsoverdrachten, hetgeen de gelegenheid biedt de niet-loonkosten of andere belastingen die de werkgelegenheid belemmeren, verder te verlagen.

In *België* zal het begrotingstekort naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP of minder in 1997. Op basis van het huidige beleid zal het tekort in 1998 waarschijnlijk nog verder dalen. Teneinde de budgettaire consolidering voort te zetten dient de Belgische



regering zich strikt te houden aan haar nieuwe convergentieprogramma. Er dient vooral te worden gezorgd voor gezonde socialezekerheidsrekeningen, met als hoofdelementen de invoering van doelmatige mechanismen en de uitgaven voor gezondheidszorg beter te beheersen, en de voortzetting van pensioenhervormingen.

In *Duitsland* zal het begrotingstekort naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP of minder in 1997. Op basis van het huidige beleid zal het tekort in 1998 waarschijnlijk nog iets verder dalen. De Duitse regering heeft toegezegd alle nodige maatregelen te zullen treffen om de hand te houden aan de referentiewaarde van 3 % en zij dient het nodige te ondernemen om de opwaartse tendens van de overheidsschuld/BBP-ratio tot stilstand te brengen. Het tempo van de begrotingsconsolidatie dient in 1998 te worden gehandhaafd in overeenstemming met het nieuwe convergentieprogramma. Bij de verdere begrotingsconsolidatie dient de nadruk te worden gelegd op een verdere vermindering van het aandeel van de overheidsuitgaven in de economie, inclusief hervormingen in de belasting- en socialezekerheidsstelsels. Dit kan leiden tot een verlichting van de belasting- en premiedruk, zonder dat een strikt vasthouden aan de begrotingsdoelstellingen in het nieuwe convergentieprogramma gevaar loopt.

In *Spanje* zal het begrotingstekort in 1997 naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP of minder. Op basis van het huidige beleid zal het tekort in 1998 waarschijnlijk nog iets verder dalen. In hun begroting voor 1998 dienen de Spaanse autoriteiten, die vast voornemens zijn de doelstelling van een tekort van 3 % van het BBP in 1997 te verwezenlijken, verdere begrotingsconsolidatie na te streven zoals vooropgesteld in het nieuwe convergentieprogramma. Zij moeten voortgaan met de tenuitvoerlegging van structurele maatregelen ter vermindering van het tekort, vooral om de huidige uitgaven om te buigen en tot efficiënter begrotingsbeheer te komen.

In *Frankrijk* zal het begrotingstekort naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP of minder in 1997. Op basis van het huidige beleid zal het tekort in 1998 vermoedelijk niet significant verder dalen. Het is van groot belang dat de begrotingsconsolidatie op middellange termijn wordt volgehouden door het onlangs overeengekomen convergentieprogramma onverkort ten uitvoer te leggen. Met name is het noodzakelijk de kosten van de gezondheidszorg binnen de perken te houden en de rekeningen van de sociale zekerheid in evenwicht te brengen en ervoor te zorgen dat de voorgenomen belastingverlagingen, die op zich de groei en de werkgelegenheid bevorderen, er niet toe leiden dat het tekort in een lager tempo vermindert.

In *Italië* zal het begrotingstekort dankzij de nieuwe in maart genomen maatregelen naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP in 1997. De Italiaanse

autoriteiten wordt met klem verzocht alle noodzakelijke maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat deze doelstelling wordt verwezenlijkt. Om te bereiken dat het overheidstekort in 1998 en de daaropvolgende jaren onder de 3 % komt is het essentieel om het onlangs goedgekeurde convergentieprogramma volledig uit te voeren. De in het programma vervatte doelstellingen dienen door de Italiaanse regering als plafonds te worden beschouwd om tekorten te voorkomen en om een snellere vermindering van de overheidsschuld te bevorderen. In de begroting voor 1998 moet de aandacht vooral uitgaan naar maatregelen met een permanente weerslag op het terugdringen van het tekort, met inbegrip van structurele maatregelen omdat die ook een gunstig effect hebben op de doelmatigheid van het gehele economische gebeuren. Van cruciaal belang is de hervorming van de welvaartsstaat en het Italiaanse belastingstelsel.

In *Oostenrijk* zal het begrotingstekort naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP of minder in 1997. Op basis van het huidige beleid zal het tekort in 1998 waarschijnlijk nog iets verder dalen. Bij de Oostenrijkse regering wordt erop aangedrongen alle nodige maatregelen te treffen om het streefcijfer voor het begrotingstekort, 3 % van het BBP, in 1997 te halen en de duurzaamheid van de begrotingsconsolidatie in de komende jaren veilig te stellen door een programma van voortdurende en, waar nodig, versterkte structurele aanpassingen.

In *Portugal* zal het begrotingstekort in 1997 naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP of minder. In hun begroting voor 1998 dienen de Portugese autoriteiten, die vast voornemens zijn de doelstelling van een tekort van 2,9 % van het BBP in 1997 te verwezenlijken, verdere begrotingsconsolidatie na te streven zoals beoogd in het nieuwe convergentieprogramma. Op basis van het huidige beleid zal het tekort in 1998 waarschijnlijk nog iets verder dalen. Het nieuwe strategische akkoord tussen de regering en de sociale partners dient strikt te worden nageleefd om belangrijke vooruitgang te boeken bij de hervorming van de overheidsadministratie en het socialezekerheids- en belastingstelsel.

In *Zweden* zal het begrotingstekort in 1997 naar verwachting dalen tot minder dan 3 % van het BBP. Op basis van het huidige beleid zal het tekort in 1998 waarschijnlijk nog veel verder dalen. Zweden moet voortgaan met de tenuitvoerlegging van het convergentieprogramma, inhoudende dat de overheidsfinanciën worden verbeterd, en verder gaan met de reguliere follow-up van het programma.

In het *Verenigd Koninkrijk* zal het begrotingstekort in 1997 naar verwachting dalen tot 3 % van het BBP of minder. Op basis van de ramingen van de vorige regering, moet het tekort in 1998 verder dalen. Aanbevolen wordt dat de nieuwe regering een effectief

kader opzet voor een duurzame begrotingsconsolidatie.

In *Griekenland*, waar de aangekondigde maatregelen naar verwachting zullen leiden tot een verdere daling van het tekort op de overheidsbegroting in 1997, is een duurzame inspanning op een groot aantal fronten vereist om de doelstellingen van het convergentieprogramma te verwezenlijken, waaronder een grotere inspanning om de belastinggrondslag te verbreden, de doelmatigheid van de belastingadministratie en van het stelsel van belastinginning te verhogen, op de overheidsuitgaven te besnoeien en de privatiseringsplannen voort te zetten en uit te breiden. Naar verwachting zal het tekort in 1998 verder dalen.

Op de Gemeenschap wordt, evenals op de lidstaten, een beroep gedaan om een strikte begrotingsdiscipline te handhaven. Voor alle rubrieken van de Financiële Vooruitzichten moet een strikte begrotingsdiscipline gelden, met inachtneming van het Interinstitutioneel Akkoord over de begrotingsdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure.

## 5. Beter functionerende producten- en dienstenmarkten

Om de concurrentiepositie, de werkgelegenheid en de levensstandaard in de Europese Gemeenschap in een wereld van vrije handel en constante technologische verandering veilig te stellen en te bevorderen, is het van essentieel belang dat de lidstaten en de Gemeenschap in overeenstemming met de globale richtsnoeren voor het economisch beleid er intensiever naar streven hun markten voor goederen, diensten en arbeid te moderniseren. Om de economieën van de lidstaten beter in staat te stellen zich aan te passen aan de veranderende omstandigheden en het groeipotentieel te bevorderen, is het tevens nodig innovatie, onderzoek en ontwikkeling te bevorderen en de onderwijs- en opleidingsstelsels te verbeteren. Om milieubeleidsmaatregelen die bijdragen aan economisch en ecologisch duurzame ontwikkelingen doeltreffender te maken, moeten deze steunen op instrumenten die meer op de markt gebaseerd zijn, zowel op nationaal niveau als — indien actie in de gehele Europese Unie noodzakelijk lijkt — op communautair niveau.

Als onderdeel van de strategie ter bevordering van de groei en de werkgelegenheid, terwijl er prijsstabiliteit wordt bereikt, is het van essentieel belang de werking van de producten- en dienstenmarkten te verbeteren, de mededinging en de innovatie te stimuleren en een efficiënte prijsbepaling te verzekeren. Dit was de grondgedachte achter het internemarktprogramma (IMP), waarvan het belang duidelijk werd onderstreept in de recente evaluatie van de Commissie <sup>(1)</sup>.

<sup>(1)</sup> Zie de mededeling van de Commissie „Impact en doeltreffendheid van de interne markt” (COM(96) 520, oktober 1996) en „Economic Evaluation of the Internal Market” (European Economy, Reports and Studies, No. 4, 1996).

De conclusie van die evaluatie was dat enerzijds de productenmarkten van de lidstaten nu over het algemeen sterk geïntegreerd zijn; anderzijds zijn de markten voor diensten minder geïntegreerd, hoewel de situatie aanzienlijk is verbeterd sinds de aanvang van het IMP. Er blijven nog wel specifieke problemen bestaan. De diensten, vooral bouw, verzekeringen en banken, dienen meer aandacht te krijgen, met name waar het gaat om de noodzaak de internemarktwetgeving volledig ten uitvoer te leggen. Bovendien moeten de lidstaten stappen ondernemen om hun openbare diensten efficiënter te maken.

Voorts blijven productenmarkten die verband houden met overheidsopdrachten, aan de volle inwerking van de concurrentie ontsnappen; andere productenmarkten zijn nog steeds excessief gereguleerd door de lidstaten. Hogere prijzen voor de consumenten zijn het resultaat. Staatssteun blijft de markten verstoren en de mededinging verzwakken zonder dat er tekenen zijn die op een verbetering wijzen. De normen voor producten, met name het begrip „onderlinge erkenning”, is een ander gebied waar te weinig vooruitgang werd geboekt. Het ondernemingsklimaat voor het midden- en kleinbedrijf dient te worden verbeterd. Het MKB dient versneld en op een meer gebruikersvriendelijke wijze toegang te krijgen tot informatie en er moeten maatregelen worden genomen om de regelingen te stroomlijnen (het SLIM-initiatief).

De concurrentie op de producten- en dienstenmarkten en hun doeltreffendheid zullen worden verbeterd door de interne markt beter te doen functioneren, waarbij bovendien de lidstaten de taak hebben: i) het bestaande wettelijk kader volledig ten uitvoer te leggen en toe te zien op de naleving ervan, met name in de telecommunicatiesector; ii) het wettelijk kader te voltooien op gebieden zoals belastingen en vennootschapsrecht; iii) de liberalisatie van de energiemarkten binnen het raamwerk van bestaande richtlijnen en van richtlijnen waarover nog wordt onderhandeld, te voltooien; iv) over te gaan tot deregulering en nationale maatregelen die de markten versnipperen, te herzien of af te schaffen; v) geen gebruik te maken van staatssteun om essentiële herstructurering uit te stellen. In het door de Commissie opgestelde actieplan voor de interne markt wordt een aantal concrete maatregelen voorgesteld om de interne markt een nieuwe dynamiek te geven, die vóór 1 januari 1999 moeten worden uitgevoerd.

De Gemeenschap moet haar eigen beleid verder hervormen in overeenstemming met de eis in artikel 102 A van het Verdrag waarin staat dat de lidstaten en de Gemeenschap handelen in overeenstemming met het beginsel van een open markteconomie met vrije mededinging, waarbij een doelmatige allocatie van middelen wordt bevorderd, en met inachtneming van de beginselen die zijn neergelegd in artikel 3 A.

## 6. Bevordering van arbeidsmarkthervormingen en investeringen in kennis

Uit de positieve ervaring van een aantal lidstaten kunnen enkele belangrijke beleidsconclusies worden getrokken over de inhoud en de uitvoering van hervormingen. Ten eerste moeten structurele hervormingen een breed veld beslaan, in tegenstelling tot beperkte of occasionele maatregelen, om op samenhangende wijze het complexe vraagstuk van de drijfveren voor het scheppen en aanvaarden van een baan aan te pakken. Met deze benadering kan gebruik worden gemaakt van aanvullende beleidsmaatregelen, waardoor de hervormingen in het algemeen doeltreffender worden en een terugdraaiing van het beleid minder waarschijnlijk wordt doordat de sociale en politieke aanvaardbaarheid van de hervormingen wordt verhoogd. Ten tweede dragen mechanismen om het effect van de hervormingen op de arbeidsmarkt en de werkgelegenheid te volgen, bij tot een evaluatie van de doeltreffendheid van de hervormingen en geven zij aanwijzingen over de noodzaak van eventuele wijzigingen in de prioriteiten of de uitvoering. Dientengevolge dient in de meerjarenprogramma's voor de werkgelegenheid meer aandacht te worden besteed aan de interactie tussen de richtsnoeren en specifieke arbeidsmarktmaatregelen, terwijl in de gezamenlijke verslagen over de werkgelegenheid, die de toepassing ervan volgen, bijzondere aandacht moet worden besteed aan het identificeren van goede ervaringen die uit het beleid van de lidstaten voortvloeien.

De laatste jaren werden op nationaal niveau allerlei maatregelen ter verhoging van de doeltreffendheid van de arbeidsmarkt getroffen en in een aantal lidstaten worden momenteel belangrijke hervormingen besproken. Dit proces dient te worden voortgezet en waar nodig te worden versterkt. De uitdaging ligt hierin dat hechte samenlevingen intact moeten worden gelaten terwijl er tegelijkertijd meer banen moeten worden geschapen. De volgende punten moeten voorrang krijgen:

- i) een sterkere toename van de werkgelegenheid door handhaving van passende loontrends en middels lonen waarvoor de verschillen in kwalificaties en regio's een grotere rol spelen. Dit is een belangrijke taak voor de sociale partners;

- ii) verlagingen van de indirecte arbeidskosten en lagere inkomstenbelasting, wat de kans op een baan zoveel mogelijk vergroot;
- iii) hervorming van het belasting- en socialezekerheidsstelsel, wat gepaard dient te gaan met een betere werking van de arbeidsmarkten;
- iv) arbeidsorganisatie volgens nieuwe patronen, waaronder meer flexibele werktijdregelingen, afgestemd op de specifieke behoeften van bedrijven en werknemers; meer gebruikmaking van deeltijdwerk op vrijwillige basis; bevordering van plaatselijke werkgelegenheidsinitiatieven;
- v) aanpassing van het gehele onderwijsbestel — met inbegrip van de beroepsopleiding — aan de behoeften van de arbeidsmarkt en de verbetering van het menselijk kapitaal, wat het groeipotentieel van de economie bevordert. In dit opzicht dient prioriteit te worden gegeven aan het verhogen van de kansen op een baan voor werklozen, met name de laaggeschoolde, onervaren arbeidskrachten, en aan een betere afstemming van de vaardigheden op de arbeidsmarkt door het verstrekken van opleidingen die beter aansluiten op de veranderende behoeften op de arbeidsmarkt.

Bovendien moeten deze hervormingen worden ondersteund door een sterkere werkgelegenheidsgerichtheid in andere beleidssectoren. Met name dienen maatregelen waarvoor bijstand uit de Structuurfondsen van de Gemeenschap wordt verleend, ook te passen in de algemene werkgelegenheidsstrategie en de meerjarenprogramma's voor de werkgelegenheid van de lidstaten.

Gedaan te Brussel, 7 juli 1997.

*Voor de Raad*  
*De Voorzitter*  
J.-C. JUNCKER